

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fei. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A mi gyermekvédelmünk.

A magyar gyermekvédelem intézménye Európa közhitében a legkitünőbbek, legjobb vezetettek sorában foglal helyet. Igen hangzatos, áradó ujságcikkek, szemfényvesztők és diletánsok részéről, siettek ilyennek kikiáltani. Hogy mi okból, azt hiszem, nem kell bővebben kifejtenem. Szükség volt arra, hogy egyesek „zsenialitás“-a, „kiváló és mindenek felett álló humanus érzék“ e a közvélemény által is elismertessék, ami az önállóan gondolkodó emberek száma napról-napra ijesztő mértékben csappanván, nem is volt olyan nehéz feladat. Mind-egy, sikerült és a siker magával hozta az egyéni érvényesülést. A gyermekvédelemmel hivatásszerűen foglalkozók legnagyobb része gépember. Mit jelent ez? Egész röviden adhatjuk meg a választ: a gyermekvédelem csődjét. És ez a csőd már a küszöbön fenyeget. Közel van az idő, midőn nem lesz anya, ki gyermekét az állami gyermekvédelem karjaiba bocsása. Ezt a gyermekmenhelyek évről-évre növekedő forgalmával megcáfolni nem lehet. Mert ezen forgalom növekedésben a házasságon kívül született gyermekek játszik a főszerepet, kiktől, mint vélt szegényektől, anyjuk legnagyobb része szabadulni igyekszik, úgy hogy többé híriük se hallják. Erre a célra az állami gyermekvédelmet igen alkalmasnak hiszik. Az ilyen érzésű anyákra az előbbi „anya“ szavam nem vonatkozik.

Az illetékesek a gyermekvédelemnek ezen irányban való érvényesülésével megelégszenek és a saját vállukat verezgetve, az „elért eredmények“ babérait tépegetik. Nekik ez a non plus ultra. Mert a szív hiányzik a működésükből. Mondjuk ki rövidebben: hivatalnokok.

Gyermekvédelmünk alapját eltévesztették. Homokra épült s a zivatarkon igen könnyen elmoshatják. Nem a levegőbe beszélnek. Bizonyítani fogok érveket és adatokkal. Akár lesz eredmény, akár nem, mi mindenesetre tovább harcolunk. Kezdjük mindjárt a gyermeknek menhelybeadásán. A gyermekvédelmi szabályzat 27. szakaszának harmadik bekezdésében olvasható. „Ha az anya gyermekét nevelőanyának szoptatásra kiadja, köteles az anya a gyermek-

menhelyben két hónapon át idegen gyermekeknél dajkaszolgálatot teljesíteni“. És ez végzetes rendelkezés. A legtöbb anya irtózék az ilyen „dajkaszolgálat“ tól s ez igen érthető az előtt, ki annak mibenállásával tisztában van. Gyakorlatomban sokszor megtörtént az is, hogy az anya midőn gyermekét menhelybe adni kényszerült, szintén ott tartatott s otthon kenyérkeresője nem lévén, menhelyi tartózkodása idejére a lakbért fizetni nem tudta és így kicsiny cók mőkjának eladására kellelt fanyalodnia. Ez a cók-mók neki egész vagyont jelentette s minthogy az eladást a legsürgősebben kellett eszközölnie, az ajánlott árakat nem nagyon mérlegelhette, sőt örült, ha valaki pénzt kínált a holmikért. Ez csak egyfajta eset a sokból. A dolog illetően állása mellett az anya más mód választására kényszerül. Magándajkaságba adja gyermekét, kifizet érte egy félhavi tartásdíjat előre, azután többet nem mutatkozik a láthatáron. Hogy ne találják fel, arról előre, tervszerűen gondoskodik, úgy hogy tápanyát rendszerint nem a saját lakhelyét képező községben, hanem más területen keres. szerződést a hatóság előtt, mely okmányok felmutatását kívánja, nem kötnek s így sokszor még a gyermek neve is rejtély marad. A tápanya ekkor a hatósághoz fordul panaszával s a gyermek, menhelybe kerül. Az anya mégis megszabadul a kéthónapos dajkaszolgálatról. Mi értelme van tehát a szóbanforgó rendelkezésnek? Semmi. Azaz mégis az, hogy az anyának anyagi és erkölcsi károkat okoz. Ez is hozzátartozik a gyermekvédelemhez?

A versenyről, ami már elmúlt.

Gratulálók bajai fluk, igazán dicsőségteljes munkát végeztek. Megmutatták, hogy nem vagytok méltatlanok a közönség pártfogására. Bravuros munkát végeztek és büszkén tűzhetitek mellétekre azokat az érmekeket, amelyeket méltán kaptatok. Jóleső érzés futotta át minden ember lelkét, amikor látta, hogy mily remekül, mily óriási előny-nyel nyerne meg a mieink majdnem minden versenyt. Olyanok, pedig akiket ez érzés át-

hatott, voltak (ezuttal is hálás köszönet érte) igen szép számban.

Mint minden ily nagyobb szabású verseny-nél szokott lenni, minket is ért meglepetés: Dr. Bajai Ernő, a mi szemünk fénye vesztí a 100 méteres bajnokságot. Kár volt e számért. Azonban Bajai Ernő eléggé részesített bennünket kellemes meglepetésben is tréning nélkül, kipihentlen utazás után nyeri meg a többi összes számait. Rajta kívül a szabadkai br. Vojnits mutatta a legszebb formát.

Elhibázhatatlan dicsőret és a legmesszebbmenő hála és köszönet illeti meg dr. Mőder Géza urat, ki jókedvvel és fáradtságot nem tűrő odaadással rendezte a versenyeket. Dr. Mőder vérbeli sportember, és mindenkor méltó arra a szép tisztségre, amelyet most is oly rendkívüli ügyességgel és leleményességgel töltött be.

Madarász Ernő.

Meglepetést keltett dr. Bajai veresége a 100 méteres bajnokságban. Dr. Bajai egyenlő klasszisu uszó br. Vojnits Miklóssal, de rajta nagyot rántott a katonáskodás és a tréning hiány, a 400 m.-es bajnokságot, azonban ezek ellenére is könnyen nyerte.

A részletes eredmény a következők:

50 méteres gyermekverseny. 3 előfutam után a döntőben. 1. Scheidl K. BSE. 2. Bárány MTE. 3. Lázár L. BSE. 4. Klein M. BSE. 5. Deutsch P. BSE. 21 induló.

Vándordíjas staféta 4×50 méter. 1. A BSE. fehér sapkás csapata (Boros K. Kovács A. Bellosits B. Bajai E. dr.) 2 perc 23¹/₂ mp. 2. BSE. fehér-kéksapkás csapata. 3. A SzSE. csapata. 4. A BSE. fehér-vörös sapkás csapata. 5. A MTE. csapata. Indult 6 csapat. Az első csapat canterben győz.

100 méteres melluszás. 1. Boros Iván BSE. 1 p. 31¹/₂ mp. 2. Fülöpp Imre BSE. 3. Koller M. BSE.

50 méteres juniorverseny. Két előfutam után a döntőben. 1. Gedra J. BSE. 38 mp. 2. Kollár K. BSE. 3. Szilágyi T. BSE. 4. Emanuel B. SzSE. 10 induló.

100 méteres bajnokság 1912-re. Bajnok: br. Vojnits M. SzSE. 1 p. 14¹/₂ mp. (jó idő.) 2. Bajai E. dr. BSE. 3. Boros G. BSE. — Indulás után br. Vojnits kerül az élre, Bajai dr. felnyomul és Vojnitsal együtt fordul, de Vojnits ismét elhuz és győz.

50 méteres hátuszás. 1. Horváth B. BSE. 40 mp. 2. Nozdroviczky Z. BSE. Nagy István SzSE. feladta. A faveszt Nozdroviczky nem érvényesülhetett a pesti 33 FE-ben nevelkedett Horváthtal szemben.

50 méteres handicap. Öt előfutam után a döntőben: 1. Grosz D. BSE. (2 mp. h.) 52 mp. 2. Steiner O. BSE. 5 (mp. h.) 3. Scheidl K. BSE. 4. Csupó J. BSE. (3 mp. h.) 30 induló. Rossz handicap.

50 méteres főverseny. Holtversenyben elsők: br. Vojnits M. SzSE. és Bellosits B. BSE. 34 mp. 3. Zsedényi J. SzSE. A nap

legizgatóbb versenye. Vojnits a startnál szempillantást kékis, de bravuros uszásával Holt versenyben végez a kitűnő sprinterrel, Bello-sitssal.

400 m-es bajnokság. Bajnok: dr. Bajai E. BSE. 6 p. 14 mp. 2. Kollár K. BSE. 3 Zsedényi J. SzSE. 15 méterrel nyerve, 30 méterrel nyerve harmadik. — Indulás után Zsedényi kerül az élre és hatalmas tempót diktálva egy hosszat vezet. ezután kifulladás. Bajai elfogja és együtt teszik meg az első fordulót. Bajai csakhamar vezet. Kollár K., ki két hoszban harmadik helyen fekszik, a harmadik fordulónál felzárkózik Zsedényihez, elfogja és végig egyforma, szép trudgeonnal beuszik másodikkal.

50 méteres ifjusági verseny. Három előfutam után a döntőben: 1. Gedra J. BSE. 37 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Jorgovics J. BSE. 3. Kerekes E. BSE. 4. Koller M. BSE. 5. Emanuel B. SzSE. 18 induló.

Hölgyverseny 50 méter. 1. Sárközi M. BSE. 55 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Klauber Flóra. 3. Klauber Aranka. 4. Lovas Jucika. Nagy érdeklődést keltett a vidékiekben a hölgyverseny és különösen a győztes szög fejes ugrása és uszása.

Vigaszverseny 50 méter. 1. Sztojkovits. 2 mp. Bellosits L. 3. Nedvitt MTE. 4. Pauk J. 5. Becher Gy.

A football mérkőzés 6 : 2 arányban a Szabadkai Sport-Egylet javára dőlt el, amelynek részletes lefolyását helyszíne miatt a jövő számba adjuk.

Színház.

Åz elvált asszony.

Kormos Ferenc jutalomjátékául nem valami nagyszerű szerepet választott. Egy közönséges epizód szerep, amelyből Kormos még nem tud elsőrangú alakítást produkálni. Meglátott ugyan az igyekezete és ehhez képest ügyes is volt, most azonban a legjobb akarral sem lehet róla mondani. A legnagyobb sikere ismét csak Kovács Lilinek volt, aki rendkívül bájosan, végtelenül kedvesen játszott és elragadóan táncolt. Bámulatosan finom alakítás volt az övé, amelybe megkapó közvetlenséggel olvadt bele a kacérság és fiatalos lágyága. Szécsi, bár játéka most is kifogástalanul jó volt, az énkénél nem tudta leküzdeni az intonációs nehézségeket. Gyulai Giza szépen énekelt, jól játszott. Kertész kis-csi szerepében volt kitűnő. A többi szereplők meglehetősen gyöngéek voltak.

Å Gárnó

második előadása is kitűnő volt. Halasi Mariska, László Gyula és Tallián László ismét élvezetet szereztek játékukkal a nagyszámú publikumnak. Varsa legalább annyit megtehetne, hogy megtanulja a szerepét.

Két operett

játszottak csütörtökön, amelyekben természetesen Kovács Lilinek volt a legnagyobb sikere és a tapsok javarésze őt illette.

Szécsi Ferenc jutalomjátéka.

Hétfőn lesz Szécsi Ferenc jutalomjátéka, amelyre előre felhívjuk a közönség figyelmét. Szécsi Ferenc oly kiváló egyéniségű színész, játékaival, énekével páratlanul álló táncművészetével oly kivételes sikereket ért el minden fellépése alkalmával, hogy azt hisszük a közönség most is meleg ünneplésben részesíti kedvenc színészét.

Å színház műsora.

Szombat: Trilby, Halasi Mariska jutalomjátéka.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912 augusztus 16.

Nagyenyed.

Lukács beszámolója előtti napon nagy zavargás volt Nagyenyeden. A békés polgárokat, magasabb hivatalnokokat bántalmazták s több egyént letartóztatnak, akiket azonban igazolás után szabadon bocsájtottak. Sőt az ellenzéki újságok kéziratát is követelték azért, mert állást mertek foglalni a főnálló rendszer ellen. Asztalos Kálmán ügyvéd gyászbölgőt tüzött ki az erkélyre, a rendőrök erőszakkal eltávolították a zászlót a ház erkélyéről, mert vonakodott a rendőrség felszólításának eleget tenni. A rendőrség kihágás címén megindította Asztalos ellen az eljárást.

Vizbefu!t önkéntes.

Ujváry Sándor, aki az önkéntesi évét a montefalconei vadászszázalóban szolgálta, a múlt szombaton eltűnt a kaszányából és csak most találták meg egy csatornában.

A Budapesti Kereskedelmi Bank

csalóját Budapestre vitték, átkisérték az ügyészségre és előzetes letartóztatásba helyezték.

Az ellenzék vezetéi

Lovász Márton, gróf Károlyi Mihály, Batthányi gróf állást foglaltak Lukács miniszterelnök és Tisza István ellen.

Szabadkai mészáros-sztrájk

egyenlőre szünetel, mert a mészárosok fegyverszünetre léptek a hatósággal. A husvágást sem szüntették be.

NAPIHIREK.

Nagyboldogasszony napja. Tegnap ünnepelte a római katolikus egyház Nagyboldogasszony napját utoljára. Ez volt az utolsó hivatalos ünneplés, mert ez is azon ünnepek közé tartozik, amelyeket a pápa eltilt.

Személyi hírek. Boromissza István és dr. Povisil Richárd kalocsai kanonok apátplebánosunk látogatására néhány napi tartózkodásra Bajára érkeztek.

A zombor—apatin—szondi vasut megnyitása. Amint a napokban megirtuk, a zombor—apatin—szondi h. érdekű vonatot aug. 14-én megnyitották. Az első vonat, amely a miniszteri kiküldötteket, a hatóságok képviselőit, az építő vállalat tisztviselőit és a meghívott vendégeket vitte magával, reggel 9 órakor indult el Zomborból és délben érkezett vissza. A bejárás után a miniszteri bizottság vezetője engedélyt adott arra, hogy a vonaton a forgalmat megindítsák.

A tüzoltó-egylet versenysapata, csütörtökön, a footballmérkőzés után sikerült, precíz gyakorlatokat végzett Gardalits Lajos alparancsnok szakavatott vezetése mellett.

Séta-hangverseny. Folyó 18-án, vasárnap délelőt 10-től 1 óráig a Nemzeti Szálloda nagytermében levő képkiallitáson sétá-hangversenyt rendezünk, a szabadkai cs. és kir. 86-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével. Gellért Pál színházi karmester személyes vezetése mellett, melyre a közönséget ezuton is tisztelettel meghívjuk. Belépődíj személyenkint 1 kor., tanulók személyenkint 50 fill. A kiállítás vasárnap délután zárul. A rendezőség.

Külföldi állatok szaporodása az állatkertben. Rendkívül érdekes kísérleteket végeztek az állatkertben több melegvidéki állatfajjal, hogy vajjon szaporodik-e nálunk. Sikerült a japáni szika-szarvas, az indiai kis antilopok, az amerikai hatalmas vapiti szarvas és az ausztráliai kenguruk szaporítása, amennyiben mindezeknek a szép állatpároknak egy-két fia született az utolsó időkben. Ezeket az állatfajokat ennek alapján nálunk tenyészteni és esetleg vadászati célokra lehetne felhasználni.

Civilizáció a vadak körül. Timbuktuba már régóta folytat kereskedést egy hazánkba aki nekünk legutóbb igen érdekes levelet írt. A levél teljes tartalmát nem közölhetjük le, mert lapunk tere ezt nem engedí hauer nyilvánosságot adunk abból egy érdekes esetnek. A város határában egy nagy erdőben szoktak az indián törzsek összejönni minden délután és csakis a legrégebb fehéreket engedik oda. Lovelezőnknek alkalma volt egyszer közéjük menni s midőn odament, meglepődve látta, hogy egy óriási üstben valami fő. Közlelőbb lépven, látja, hogy pörkölt kávét főznek. Minő kávé ez? Ez, a Diadal kávé mely a legjobb kávék keveréke és a

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókintézetének
jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi november hó 1-re üzlethelyiségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

tulajdonos saját módszere szerint van konzerválva, hogy ízét és zamatját éveikig megtartsa. Csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagra ügyeljünk. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható.

FODOR KÁROLY.

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az Iső bajai tamburazenekar **Petrovác Béla** és **Farkas Károly** vezetése alatt a Casinó vendéglő helyiségében

hangversenyez.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Preimájér Pál

Casinó vendéglős.

Elköltözés

miatt mindennemű **butorok** és egy keveset használt **csillár** olcsó áron **eladó.**

Bővebbet
Klauber S.-nál
Árpád-utca 42.

Egy jó fiu

tanoncnak és egy fiu kifutónak **fizetés**sel azonnal felvétetnek a Corvin nyomdában (Mátyás király-tér 8 sz.)

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

! jelzalogkölcsonöket !

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozásu alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Egy **butorozott szoba** külön bejárattal kiadó és **két iskolás fiu** teljes ellátásra **felvétetik.** Tudakozódhatni Zichy Bódog utca 4 sz. alatt.

Ablakok és ajtók

jókarban és olcsón kaphatók dr. Reiser ügyvédnél Kossuth Lajos-utca 5.

Eladó ház.

Bethlen Gábor-utca 4. sz. ház (4 szoba, üvegezett folyosó, kert és összes mellékkelhelyiségekkel) szabad kézből eladó.

45 év óta

élénk forgalmi helyen fenálló **üzlet-helyiség** nagyobb **raktárral** és **lakással**, bármily üzletágra alkalmas, öregség folytán visszavonulás miatt azonnal **kiadó.** Ugyanott egy **berendezett szoba** is **kiadó.**

Bővebb felvilágosítás Baján, Budapesti ut 29. nyerhető.

A Bajai Takarékpénztár bérházában

egy lakás

f. évi november hó 1-re bérbeadó.

Nánay Aurél
könyvnyomdája
Bácsalmáson.

2

Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és
jutányos elkészítése!!!
Közszégi nyomtatvány-
raktár!

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

ETABLISSEMENT MANTMORTRE

PÁRIS . . . BUDAPESTEN

VI. ker., Andrásy-ut 54. szám. EGÉSZ ÉJJEL NYITVA.

ÁLLANDÓ

▶ BUTORKIÁLLÍTÁS ▶

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű **fa- és kárpitos-butorait** meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszítéseket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

A mesterdalnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha czipőt szegzek, varrok.
Rajt' van

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként
224 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton működépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granitt lépcső f. mtr.-ként
10 K-tól kezdve
Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles
15 K-tól kezdve
Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlapal
50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesövek 15 100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Fizmedencék betonból 16 K-tól kezdve
1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkő munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Gazdag braziliai hölgy,

egyedül álló fiatal, gyermektelen özvegy,
szép és derék, **gyorsan házasságra** lépne
egészséges jellemes emberrel, akár va-
gyontalannal is. — Fides, Berlin 18.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd- jeggyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható.

 Tartós és nem ragad.

 Mosható.